

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการ
และการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม
ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

Building a network of cooperation among relevant sectors
for the management and service of cultural creative tourism
in Khek Noi Subdistrict, Khao Kho District, Phetchabun Province

จุฬา เจริญวงศ์* สดุติ คำมี และวิภารัตน์ โฆษิตานนท์

Chula Chalearnwong*, Sadudee Kamme and Wipharat Kositanont

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000
Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchabun Rajabhat University,
Phetchabun 67000

*To Whom correspondence should be addressed. E-mail: chula.cha2023@gmail.com

Received: 21 February 2024, Revised: 9 May 2024, Accepted: 26 June 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการในการจัดการและให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย 2) ศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการและการให้บริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการและสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม นำเสนอข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีความพร้อมในการจัดการด้านการตลาดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ประกอบการมีความพร้อมในด้านผลิตภัณฑ์และด้านราคาในระดับมากที่สุด ผู้ประกอบการมีความพร้อมด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านช่องทางการจัดจำหน่ายในระดับมาก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก มีรูปแบบการบริหารงานเจ้าของคนเดียว มีวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการที่จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายมี 3 ประเด็น คือ 1) เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้น 2) ลดสถานะการแข่งขันของธุรกิจ 3) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ และ 4) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น แนวทางการสร้างเครือข่ายประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเชื่อมโยงของเครือข่ายภายใน 2) การประชุมกลุ่มย่อย 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาหารือกันระหว่างผู้ประกอบการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) การร่วมกันจัดตั้งเป็นชมรมเฉพาะกลุ่ม และ 5) การเชื่อมโยงของเครือข่ายภายนอกระหว่างหน่วยงานหรือจังหวัด

คำสำคัญ : เครือข่าย ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

This research aims to 1) study the readiness of entrepreneurs to provide services to support culturally creative tourism in Khek Noi. 2) Study the creation of a collaborative network of relevant sectors for the management of culturally constructive tourism services in Khek Noi, and 3) propose ways to improve entrepreneurial readiness and networking of cooperation of relevant sectors for the management and provision of culturally constructive tourism services in Khek Noi. Tools used to collect data include questionnaires, interviews, and group conversations, offering descriptive statistics, and content analysis.

Research has shown that tourism business operators are very well equipped with the marketing management in the picture. When the company is on a side-by-side basis, entrepreneurs are found to be most product and price-ready. Entrepreneurs are very well equipped for marketing promotion and distribution channels. Most entrepreneurs are small business entrepreneurs. There is a single owner management model. There are three main objectives to join the network: 1) to generate more revenue from tourism in the area, 2) to reduce the competitiveness of businesses, 3) to promote advertising tourism, public relations, and 4) to encourage more efficient work. The networking guidelines include five steps: 1) internal network links, 2) subgroup meetings, 3) common solutions between entrepreneurs and related agencies, 4) joint formation as a niche club, and 5) linkage of external networks between agencies or provinces.

Keywords : Network, Creative Tourism, Cultural Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชุมชน และเอกลักษณ์ของสถานที่ จึงเป็นโอกาสให้เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองรอง ซึ่งหากมีการส่งเสริมที่ตรงจุด รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมจะสนับสนุนเป้าหมายการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับพื้นที่เมืองรอง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการค้นหาฐานทุนวัฒนธรรมของพื้นที่การเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยว การทำการตลาดตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ทั้งนี้ ในปี 2563 ประเด็นท้าทายส่วนใหญ่อยู่ที่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมไม่เพียงพอ การไม่มีเจ้าภาพหลักที่ชัดเจนจึงไม่สามารถบูรณาการกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างแท้จริง ตลอดจนปัญหาด้านศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน อีกทั้ง สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นความท้าทายของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม [1]

ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ในการขับเคลื่อนกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบเครือข่าย เนื่องจากมีความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศไทยและของคนในชุมชน ด้วยความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาใหญ่น้อยสลับซับซ้อนคล้ายกับทะเลภูเขา บางแห่งสูงชันมาก มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 500 - 1,400 เมตร พื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าไม้เบญจพรรณ และมีต้นค้อ ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ตระกูลปาล์มลักษณะคล้ายต้นตาล แต่มีผลออกมาคล้ายหมากกระจายอยู่ทั่วไป [2] จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวในตำบลเข็กน้อย พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่พัฒนาแล้วและแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่เปิดให้บริการ อาทิ ตำบลเข็กน้อยเหมาะแก่การส่งเสริมการจัดการด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นภูมิประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงาม เช่น ดอยตัวเพง ผาตัด (ผาซ่อนแก้ว) น้ำตกสันติสุข ตลอดจนมีความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ มีเอกลักษณ์ด้านการแต่งกาย การพูด วิถีชีวิต และอาหาร ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามตำบลเข็กน้อยยังขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวไปยังจุดต่าง ๆ ภายในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง ยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมของประชาชนในภาคเอกชนและส่วนราชการ

ที่ให้บริการนักท่องเที่ยว ยังขาดการสร้างควมยั่งยืนให้แก่ชุมชน เพราะสุดท้ายนักท่องเที่ยวมาแล้วก็กลับ แต่คนในท้องถิ่นจะต้องอยู่ต่อไป ทำอย่างไรจะให้การท่องเที่ยวยั่งยืนและประทับใจ สร้างสมดุลทั้งประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวและประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น การดำรงอยู่ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นแนวทางการพัฒนาให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ในการกำหนดภารกิจขอบเขตของงานการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ชัดเจน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว ในการดำเนินการเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้ง ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะมีส่วนพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนด้วยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม โดยเริ่มจากคิดรวบวมวางแผนร่วมและเรียนรู้ร่วมกัน รวมไปถึงการรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม เพื่อเป็นรากฐานที่ดีในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน สังคม และประเทศชาติให้เจริญเติบโตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการในการจัดการและการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร และผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก
- 2) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอำเภอเขาค้อ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ ศูนย์พัฒนาราษฎรบนพื้นที่สูงตำบลเข็กน้อย สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์

2.2 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ผู้ประกอบการของธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาความพร้อมผู้ประกอบการในการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
- 2) ผู้ประกอบการของธุรกิจทางการท่องเที่ยว จำนวน 35 คน ได้แก่
 - ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก จำนวน 10 คน
 - ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร จำนวน 10 คน และผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จำนวน 10 คน
 - ผู้แทนภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการให้บริการการท่องเที่ยว จำนวน 5 คน เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3) ผู้แทนจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และผู้แทนภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการให้บริการการท่องเที่ยว เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ข้อคำถามเป็นลักษณะมาตราวัดตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ 5 ระดับมากที่สุด และ 1 น้อยที่สุด 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก ประเด็นคำถามที่ใช้เป็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศักยภาพการท่องเที่ยว และการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และ 3) การสนทนากลุ่มกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อสรุป แนวทางการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนี IOC พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 รวมถึงมีการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่น และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990) [3] ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามเกณฑ์ โดยรวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 ถือเป็นค่าที่ยอมรับได้ [4]

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาลงรหัสด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดความหมายของการประเมินค่าโดยใช้การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยโดยวิธีแบ่งตามอันตรภาคชั้นตามแนวคิดของ Best, & Kahn (2006) [5] และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มจะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดทำข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการในการจัดการและให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.67 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีสถานะภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 60 ประกอบอาชีพเกษตรกรนอกเหนือจากการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 53.33 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 20,001 - 25,000 บาทต่อเดือน

1.2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม คิดเป็นร้อยละ 60 ดำเนินธุรกิจมาแล้ว 1 - 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.67 และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเขาค้อ คิดเป็นร้อยละ 43.33

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลการให้ความสำคัญด้านการตลาดของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญด้านการตลาดของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในตำบลเชิงน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวม

ด้านการตลาด	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.50	0.54	มากที่สุด
2. ด้านราคา	4.38	0.68	มากที่สุด
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.86	0.81	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.92	0.72	มาก
ภาพรวมเฉลี่ย	4.17	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญด้านการตลาด โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด 2 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน โดยด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.50 รองลงมาคือ ด้านราคา มีค่าเฉลี่ย 4.38 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย 3.86 และด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ย 3.92 ตามลำดับ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความพร้อมของผู้ประกอบการด้านการจัดการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเชิงน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของผู้ประกอบการด้านการจัดการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเชิงน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ด้านการจัดการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านบุคลากร	4.33	0.65	มากที่สุด
2. ด้านการเงิน	4.24	0.58	มากที่สุด
3. ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ และสถานที่	4.24	0.66	มากที่สุด
4. ด้านกระบวนการจัดการ	4.14	0.61	มาก
ภาพรวมเฉลี่ย	4.24	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ประกอบการมีความพร้อมด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ประกอบการมีความพร้อมมากที่สุด 3 ประเด็น และระดับมาก 1 ประเด็น โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมาคือด้านการเงิน และด้านเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ และสถานที่ ค่าเฉลี่ย 4.24 และด้านกระบวนการจัดการ ค่าเฉลี่ย 4.14 ตามลำดับ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเชิงน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลค่าสถิติค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเชิงน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม คือการจัดกิจกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี	4.33	0.72	มากที่สุด
2. วิถีชีวิต และประเพณีที่นำเสนอให้นักท่องเที่ยวต้องเป็นวิถีแบบดั้งเดิมไม่สามารถดัดแปลงได้	4.22	0.73	มากที่สุด
3. ผู้ประกอบการที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมต้องมีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบ	4.17	0.71	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
4. ผู้ประกอบการต้องนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่แสดงถึงภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม	4.18	0.81	มาก
5. ผลิตภัณฑ์หรือการบริการของผู้ประกอบการต้องมีความสร้างสรรค์ มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่นเพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม	4.24	0.80	มากที่สุด
6. ผู้ประกอบการและประชาชนในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม	4.21	0.80	มากที่สุด
ภาพรวมเฉลี่ย	4.22	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า เห็นด้วยมากที่สุด 4 ประเด็น และระดับมาก 2 ประเด็น โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คือการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเข้าไปเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเด็นนี้มีค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมา คือผลิตภัณฑ์หรือการบริการของผู้ประกอบการต้องมีความสร้างสรรค์ มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่นเพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 4.24 ผู้ประกอบการและประชาชนในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมค่าเฉลี่ย 4.21 ผู้ประกอบการต้องนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่แสดงถึงภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย 4.18 และผู้ประกอบการที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ต้องมีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบค่าเฉลี่ย 4.17 ตามลำดับ

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย

2.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก จำนวน 10 ราย ข้อมูลการให้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการส่วนใหญ่สรุปได้ดังนี้

1) ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจที่พักเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก มีรูปแบบการบริหารงานเจ้าของคนเดียว จำนวน 8 ราย และจดทะเบียนในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 2 ราย

2) ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจที่พักส่วนใหญ่ประสบปัญหาในปัจจุบันคือ นักท่องเที่ยวมีจำนวนลดน้อยลง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ซึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 สำหรับด้านลูกค้าที่มาพักเป็นลูกค้าตามกระแสตามสังคมในปัจจุบัน เมื่อหมดกระแสดังกล่าวลูกค้าจะมีจำนวนที่ลดลง ประกอบกับปัจจุบันมีผู้ประกอบการรายใหม่ที่เปิดให้บริการห้องพักมากขึ้น เช่น โฮมสเตย์ส่งผลให้ลูกค้ามีโอกาสในการเลือกที่พักเพิ่มมากขึ้น และทำให้ลูกค้าเก่าที่เคยเข้าพักลดลง สำหรับปัญหาภายในของผู้ประกอบการเอง เช่น อัตราการเข้าออกของพนักงานมีอัตราที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากสถานประกอบการที่พักไม่ได้อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับตำบลแคมป์สน และตำบลเขาค้อ เป็นต้น

3) การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายทางการท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก จำนวน 3 ราย พบว่า ยังไม่เคยเข้าร่วมการเป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายใดเลย จำนวน 4 ราย และผู้ประกอบการธุรกิจที่พักได้มีการร่วมมือและมีเครือข่ายจำนวน 3 ราย (เนื่องจากผู้ประกอบการในอำเภอเขาค้อส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสมาคมธุรกิจเขาค้อ และหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นมีการส่งเสริมผู้ประกอบการให้รวมตัวกันภายในชุมชน)

4) วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมเครือข่ายจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก จำนวน 30 ราย พบว่า 1. สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2. เพื่อลดภาวะการแข่งขันของธุรกิจ และ 3. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (โฆษณาประชาสัมพันธ์) ตามลำดับ

5) ประเด็นดังกล่าวบุคคลที่สามารถทำให้เครือข่ายเข้มแข็งได้นั้น ทางผู้ประกอบการธุรกิจที่ทำได้ให้ความสำคัญกับองค์กรภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้เครือข่ายเข้มแข็งคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเพชรบูรณ์ ชมรม/สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเขาค้อ

6) ข้อเสนอแนะ ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก จำนวน 30 ราย จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ผู้เข้าร่วมประชุมได้สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ของผู้ประกอบการในปัจจุบัน ต่างมีความเห็นตรงกันถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแก้ไข

2.2 ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร จำนวน 10 ราย ข้อมูลการให้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ สรุปได้ดังนี้

1) ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก มีรูปแบบการบริหารงานเจ้าของคนเดียว จำนวน 10 ราย และไม่ได้จดทะเบียนในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด

2) ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ปัญหาส่วนใหญ่ที่ผู้ประกอบการพบเจอในปัจจุบันคือ จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา และเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงส่งผลให้รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวสำหรับธุรกิจร้านอาหารก็มีอัตราการน้อยลงเช่นกัน ประกอบกับปัจจุบันได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบกับการท่องเที่ยวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3) การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับเครือข่ายทางการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร จำนวน 10 ราย พบว่า ปัจจุบันมีการรวมตัวกันภายในกลุ่มระดับจังหวัดกับหน่วยงานราชการ เช่น กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยวจำนวน 6 ราย นอกจากนี้ยังไม่เคยเข้าร่วมการเป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายใดเลย

4) วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมเครือข่ายจากการสัมภาษณ์ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร จำนวน 10 ราย พบว่า วัตถุประสงค์หลักที่ผู้ประกอบการธุรกิจด้านอาหารต้องการที่จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายมีประเด็นหลักอยู่ 3 ประเด็นคือ 1. เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้น 2. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ และ 3. เพื่อสนับสนุนให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

5) ประเด็นดังกล่าวบุคคลที่สามารถทำให้เครือข่ายเข้มแข็งได้นั้นทางผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารได้ให้ความสำคัญกับ องค์กรภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้เครือข่ายเข้มแข็งคือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยว และองค์กรบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย

2.3 ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าที่ระลึก จำนวน 10 ราย ข้อมูลการให้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ สรุปได้ดังนี้

1) ผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าที่ระลึก เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กมีรูปแบบการบริหารงานเจ้าของคนเดียว จำนวน 2 ราย ไม่จดทะเบียนในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด และเกิดจากการรวมกลุ่มของชุมชน จำนวน 8 ราย

2) ผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าที่ปัญหาส่วนใหญ่ที่ผู้ประกอบการพบเจอในปัจจุบันคือ จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงจากปีที่ผ่านมา และรายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาลดลงประมาณ 60% ซึ่งสาเหตุมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น ภาวะโรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวลดลง และกลุ่มลูกค้าบางส่วนใหญ่มีช่องทางในการซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ ทำให้สินค้าชุมชนขายได้น้อยลง

3) การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับเครือข่ายทางการท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าที่ระลึก พบว่า ปัจจุบันมีการรวมตัวกันภายในกลุ่มระดับจังหวัดกับหน่วยงานราชการ เช่น กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์จังหวัด ชมรม/สมาคมการท่องเที่ยว และสำหรับผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้เข้าร่วมในการเป็นเครือข่ายถ้ามีการติดต่อประสานงานไปก็ยินดีที่จะร่วมเข้าการเป็นเครือข่าย นอกจากนี้ยังไม่เคยเข้าร่วมการเป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายใดเลย

4) วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมเครือข่ายจากการสัมภาษณ์ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าที่ระลึก พบว่า วัตถุประสงค์หลักที่ผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกต้องการที่จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายมีประเด็นหลักอยู่ 3 ประเด็นคือ

- 1) เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้น 2) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ และ
- 3) แสวงหาแนวร่วมกับกลุ่ม/ชุมชนที่ต้องการร่วมเป็นพันธมิตรเพื่อให้เกิดพลังหรืออำนาจต่อรอง

5) ประเด็นดังกล่าวบุคคลที่สามารถทำให้เครือข่ายเข้มแข็งได้นั้น ทางผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าที่ระลึกได้ให้ความสำคัญกับ องค์กรภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้เครือข่ายเข้มแข็งคือ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพิษณุโลกและหอการค้าจังหวัดเพชรบูรณ์ องค์กรบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย

3.1 แนวทางการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการใช้และเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้า เนื่องจากเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทหลักในการใช้ชีวิตของคนในปัจจุบัน ความสะดวกสบาย และความปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบออนไลน์รวมถึงการใช้บัตรเครดิตชำระค่าสินค้าและบริการ อีกทั้งเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายโดยการขายผ่านพ่อค้าคนกลาง นอกเหนือไปจากการใช้ช่องทางสังคมออนไลน์ทางการท่องเที่ยวโดยอาจใช้บริษัทนำเที่ยวเป็นคนกลางเพื่อกระจายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งบริษัทนำเที่ยวสามารถใช้ช่องทางการตลาดแบบหนึ่งระดับที่บริษัทนำเที่ยวเป็นผู้จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยตรง และช่องทางแบบสองระดับที่บริษัทนำเที่ยวเสนอขายให้กับหน่วยงานหรือองค์กร การใช้คนกลางเป็นช่องทางจะสามารถกระจายสินค้าไปยังกลุ่มของผู้บริโภคได้รวดเร็วขึ้น และสามารถขยายฐานลูกค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลให้ยอดขายสินค้าเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ด้านการส่งเสริมการตลาด เพื่อเป็นการเพิ่มยอดการจัดจำหน่ายและเป็นการส่งเสริมการตลาด โดยการลดราคาในโอกาสต่าง ๆ เช่น เทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น อาจจะมีการจัดของขวัญแจกในเทศกาลต่าง ๆ อาจเป็นสินค้าชำระ่วยชิ้นเล็ก ๆ เพื่อสร้างความรู้จักให้กับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเทศกาลต่าง ๆ รวมถึงของขวัญที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของเข็กน้อย เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีอาหาร ประเพณีปีใหม่ม้ง หรือศิลปะหัตถกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมทางการตลาดเพื่อให้ส่วนลดพิเศษแก่ลูกค้าด้านการท่องเที่ยวของภาคเอกชน/รัฐบาล ซึ่งถือเป็นช่องทางการจัดกิจกรรมทางการตลาดที่เพิ่มยอดขายให้กับผู้ประกอบการ เพราะเป็นช่องทางให้กับลูกค้ากลับมาใช้บริการหรือซื้อบริการซ้ำ

ด้านราคา ผู้ประกอบการควรตั้งราคาโดยคำนึงถึงต้นทุนของผลิตภัณฑ์และบริการ ต้องมีความคุ้มค่ากับคุณภาพ มีป้ายราคาอย่างชัดเจน เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของกลุ่มลูกค้าหรือนักท่องเที่ยว

ด้านผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์และบริการของตำบลเข็กน้อยมีความเอกลักษณ์สะท้อนวิถีชีวิต วัฒนธรรมและความเป็นท้องถิ่น ควรได้รับการพัฒนาโดยมุ่งเน้นถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้สำหรับแนวทางการพัฒนาความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ควรได้รับการพัฒนาความพร้อม ดังนี้

ด้านกระบวนการ ควรมีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกเพื่อขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ทั้งในส่วนที่เป็นธุรกิจในกลุ่มเดียวกัน และหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ และมีการเป้าหมายของธุรกิจที่รองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมาย เป้าหมายของธุรกิจต้องกำหนดให้สอดคล้อง และเชื่อมโยงกันทั้งเป้าหมายทางการตลาด เป้าหมายทางการผลิต และเป้าหมายทางการเงิน

ด้านการเงิน ควรเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ โดยธุรกิจสามารถใช้การเร่งเงินสดรับเข้าด้วยการกระตุ้นรายรับที่เป็นเงินสดจากการลดราคา การชิงรางวัล การมีของแถมของแถม เป็นต้น การชำระเงินด้วยบัตรเครดิตแทนการจ่ายเป็นเงินสด เป็นต้น และมีการจัดทำแผนทางการเงินเพื่อประมาณผลกำไรและขาดทุนในการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการจะสามารถ

ดูแลและตรวจสอบบัญชีรายได้ ค่าใช้จ่าย ที่มาของเงินทุน และการใช้ไปของเงินทุน เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามแผนงานและงบประมาณที่ได้วางไว้

ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ และสถานที่ ควรมีการออกแบบเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้บริการที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของตำบลเข็กน้อยให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น มีการออกแบบตกแต่งสถานที่ที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้งบ้านเข็กน้อย

ด้านบุคลากร ผู้ประกอบการควรได้รับการสนับสนุนการเพิ่มทักษะเทคนิคการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นกลุ่มคณะได้ทั่วถึง และทันตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

3.2 แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้นำผลการสัมภาษณ์วิเคราะห์ และนำผลการวิเคราะห์มาดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) พบว่า ประเด็นที่มีการพูดคุยและแสดงความคิดเห็นร่วมกันในแต่ละกลุ่มย่อยนั้น สามารถสกัดออกมาเป็นข้อตกลง “แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” โดยมีประกอบไปด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ผู้เข้าร่วมกลุ่มจะต้องความต้องการเป็นไปในทิศทางเดียวกับการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย
- 2) ผู้เข้าร่วมกลุ่มจะต้องมีวัตถุประสงค์เดียวกับการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย
- 3) ผู้เข้าร่วมกลุ่มจะต้องแสดงความคิดเห็นหรือมีเป้าหมายที่มีประโยชน์ร่วมกันในการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย
- 4) ผู้เข้าร่วมกลุ่มจะต้องแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการกำหนดข้อตกลง ผลประโยชน์ร่วมกัน ในการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย
- 5) ผู้เข้าร่วมกลุ่มจะต้องร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการบริหารและกำหนดตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบงานเครือข่ายในการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายควรประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มคนภายนอกทราบข้อมูลและเข้าร่วมกลุ่มเพิ่มเติม เนื่องจากปัจจุบันนี้ผู้ประกอบการเกิดขึ้นใหม่ทุกวัน
- 6) ผู้เข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายต้องสามารถให้ความร่วมมือได้ทั้งภายในและระหว่างเครือข่ายตามโอกาสและสถานการณ์

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการในการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพร้อมในด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าตำบลเข็กน้อยมีสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พัก แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ อาหารพื้นถิ่นอีกทั้งเข็กน้อยเป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลักษมี งามศรี และคณะ [6] ซึ่งให้ความเห็นว่าผู้ประกอบการมีความพร้อมในการบริหารจัดการด้านการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และกิตตินาถ นิธิธรรมกร และคณะ [7] พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านการจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความพร้อมในด้านการบุคลากรมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ามีพนักงานจำนวนเพียงพอ สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นกลุ่ม คณะได้ทั่วถึง และทันตามความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งพนักงานมีความรู้ และความชำนาญในตัวผลิตภัณฑ์ และสามารถให้บริการด้วยความเต็มใจ และถูกต้องตามมาตรฐานการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเพียงพิศ ศรีประเสริฐ และคณะ [8] พบว่าความพร้อมของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนน้ำปากพอง โดยภาพรวมผู้ประกอบการมีความพร้อมในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสภัสรินทร์ รัตนบุรี และชัยวุฒ ตรีกรตรง [9] พบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความพร้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือด้านบุคลากร ด้านเงินทุน ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และด้านทักษะการบริหาร ลักษณะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดการและการให้บริการ

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ นั้นมีความสอดคล้องกับกระบวนการสร้างเครือข่ายตามแนวคิดของปารีชาติ วลัยเสถียร [10] ซึ่งเสนอกระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ชั้นติดต่อกับองค์กรที่จะเป็นเครือข่าย 3) ชั้นการสร้างพันธมิตรร่วมกัน ซึ่งเป็นการตกลงในความสัมพันธ์กันเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของกลุ่ม 4) ชั้นการพัฒนาความสัมพันธ์เป็นการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม กำหนดกิจกรรม กำหนดบทบาทของสมาชิก รวมไปถึงสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ 5) ชั้นตอนขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่ม ซึ่งนำไปสู่การขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่มตามพื้นที่หรือตามลักษณะของกิจกรรม และ 6) ชั้นติดตามและประเมินผล เป็นการประเมินผลการดำเนินการตามแผนที่เกิดจากเครือข่ายความร่วมมือ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมระยะสั้นให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวตามความต้องการ และความจำเป็นเพื่อพัฒนาความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการในการให้บริการทางการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 ควรมีการนำแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดการ และการให้บริการทางการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไปทดลองใช้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงวิธีการดำเนินงานร่วมกันในการหนุนเสริมการท่องเที่ยวยุคสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน และต่างกลุ่มธุรกิจเพื่อสามารถให้บริการทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวอย่างครบวงจร

2.2 ควรสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อ และคนในชุมชนเกี่ยวกับบทบาทในการเป็นกลไกสำคัญสำหรับให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อยให้นักท่องเที่ยว ซึ่งได้มีการระบุข้อมูล และช่องทางการติดต่อสื่อสารกับผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในคู่มือการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (5) ประเด็นการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561-2580). [อินเทอร์เน็ต]. 2564[เข้าถึงเมื่อ 27 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก : http://nscr.nesdc.go.th/wpcontent/uploads/2020/07/project65_05.pdf
- [2] องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย. แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561 – 2565) แก่ไขครั้งที่ 5 (มิถุนายน 2564). [อินเทอร์เน็ต]. 2564[เข้าถึงเมื่อ 18 กรกฎาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.pasukplus.com/informations/60kheknoi/index.php?op=dynamiccontent&id=35533>
- [3] Cronbach LJ. Essentials of Psychological Test. 5th ed. New York: Harper Collins; 1970.
- [4] ยุทธ ไกยวรรณ. หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.
- [5] Best JW & Khan, JV. Research in education. New York: Pearson Education; 2006.
- [6] ลักษณ์ งามมีศรี และคณะ. การศึกษาการตลาดสินค้า OTOP สู่แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสินค้า OTOP ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์. [รายงานวิจัย] มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์; 2552
- [7] กิตตินาท นิธิธรรมกร และคณะ. แนวโน้มกลยุทธ์การตลาดของผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ตำบล เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต] กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม; 2550

- [8] เพียงพิศ ศรีประเสริฐ และคณะ. ความพร้อมของผู้ประกอบการในการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงวิถีกลุ่มปากพ่อง ในอำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช. การประชุมสังคมนศาสตร์วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 16 ความมั่นคงทางอาหารสู่สังคมไทยที่ยั่งยืน; 24 มกราคม 2563; หอประชุมราชการที่ 9 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย; 2563. 466-475.
- [9] สภัสรินทร์ รัตนบุรี และชัยวุฒ ตริภคทอง. ความพร้อมของผู้ประกอบการในจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC). วารสารรัชภาคย์ 2560; ฉบับพิเศษครบรอบ 23 ปี สถาบันรัชภาคย์; 154-160.
- [10] ปาริชาติ วัลย์เสถียร สุทธิชัย ออบอุ่น สหัทธยา วิเศษ จันทนา เบญจทรัพย์ และชลกาญจน์ ฮาชันนารี. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข; 2548.